

Державний вищий навчальний заклад «Національний гірничий університет»
(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра історії та політичної теорії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Азюковський О.О

« _____ » _____ 2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія українського суспільства»

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки _____ **всі напрями** _____

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____ **всі спеціальності** _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____ **всі спеціалізації** _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення _____ **всі** _____

(назва інституту, факультету, відділення)

Дніпро – 2016 рік

Робоча програма з «Історія українського суспільства» для студентів всіх напрямів підготовки

(назва навчальної дисципліни)

та всіх спеціальностей.

«_____» _____ 2016 року

Розробники:

Кочергін Ігор Олександрович, доцент кафедри історії та політичної теорії, кандидат історичних наук, доцент

Ченцова Надія Володимирівна, професор кафедри історії та політичної теорії, кандидат історичних наук, професор

Чорнобай Павло Олексійович, доцент кафедри історії та політичної теорії, кандидат історичних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії та політичної теорії

Протокол від «___» _____ 20___ року № 1

Завідувач кафедри _____ історії та політичної теорії
_____ (Первий Г.Л.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«___» _____ 20___ року

Схвалено гуманітарною радою ДВНЗ «НГУ»

Протокол від «___» _____ 20___ року № ___

«_____» _____ 20___ року Голова _____ (Хоменко Ю.Т.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Кочергін І.О., Ченцова Н.В., Чорнобай П.О., 2016 рік

© Державний вищий навчальний заклад «Національний гірничий університет», 2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	соціально-економічні дисципліни	За вибором студента	
	всі напрями підготовки		
Модулів – 1	всі спеціальності	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й, 3-й	2-й, 3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (не передбачено)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й, 2-й	1-й, 2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 7	освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	24 год.	8 год.
		Семінарські заняття	
		8 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		58 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання: -	
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,5

для заочної форми навчання – 0,12

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета полягає у формуванні у студентів нових підходів до вивчення минулого українського народу і держави, набутті вміння аналізувати зміни, що відбувалися у суспільстві, його структурі, окремих соціальних середовищах, навиків порівняльного аналізу історичного досвіду української спільноти з суспільними процесами в європейському просторі на різних етапах історії.

Завдання: активізувати набуті раніше знання про історичні події і факти на теренах України, застосовуючи їх для пізнання особливостей і закономірностей розвитку українського суспільства, акцентувати увагу на участі в державно-цивілізаційних процесах Європи як найстарішого регіону світу. Здійснити екскурси в історію становлення різних суспільних груп, національних спільнот для розуміння сучасного стану українського суспільства.

Після вивчення курсу студенти повинні

знати:

- терміни та поняття, що характеризують різні історичні етапи розвитку суспільства, його кількісний та якісний стан;
- етапи та особливості розвитку українського суспільства;
- основні напрями впливів у процесі його формування;
- історичні засади становлення і розвитку різних прошарків і груп;
- роль особистісного компонента та мас в суспільному прогресі;
- національно-культурні та ментальні особливості набуті у процесі формування і розвитку суспільства.

вміти:

- об'єктивно оцінювати перебіг історичних подій та суспільних явищ на основі аналізу нових джерел та інформації;
- самостійно поновлювати та доповнювати набуті знання, удосконалювати їх в процесі професійної діяльності;
- використовувати знання про регіональну і станову типологію українського суспільства для становлення особистісних світоглядних орієнтирів;
- набувати навички для майбутньої суспільної комунікації.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ. Основні теоретичні поняття і підходи до вивчення історії розвитку суспільства.

Тема 1. Українське суспільство: етапи становлення, основні характеристики населення, територія розселення.

Узагальнюючий огляд історичних концепцій і підходів стосовно історії становлення українського суспільства з посиланнями на дослідників, їх праці та висновки. Загальна характеристика історично-етнографічних територій України. Історичне ядро та пізніші прирощення.

Тема 2. Походження українського етносу.

Слов'янська проблема. Історичні умови становлення східнослов'янського етносу. Роль етнічних східноєвропейських центрів у формуванні етнічних особливостей. Самобутність та взаємовпливи в етнокультурному розвитку слов'янської спільноти.

Змістовий модуль 2. *Перебіг та умови націотворчих процесів.*

Тема 3. *Етапи становлення українського народу, роль суспільно-політичної еліти в них.*

Поняття народу, нації. Основні історичні передумови, форми і наслідки націотворчих процесів. Державність як форма історичного існування суспільства. Теорія суспільно-політичних еліт.

Тема 4. *Суспільство Київської та Галицької Русі.*

Історичні обставини становлення Руської державності. Київська Русь у перспективі «Захід-Схід». Етноси і землі. Формування суспільно-економічних відносин. Соціальні світи Київської Русі: князівське середовище, місто і село, влада і церква. Русь в культурно-політичній перспективі України.

Тема 5. *Модерна доба в розвитку українського суспільства.*

Україна в культурно-політичній системі Польсько-Литовської держави. Русь-Україна: устрій і традиції. Козацтво як суспільне явище XV – XVIII століть. Соціально-політичні реалії життя українського суспільства «Старої України». Формування історичної самосвідомості.

Тема 6. *Становлення індустріального суспільства: соціально-економічні перетворення з середини XIX ст. до початку XX ст.*

Промислова революція на Заході та національні виклики др. пол. XIX – початку XX ст. Політичні та соціально-економічні зміни в українському суспільстві у складі Російської та Австро-Угорської імперії. Вплив внутрішньої політики державної влади імперій на повсякденне життя суспільства. Громадсько-політичні рухи на українських землях.

Тема 7. *Українське суспільство XX – початку XXI століть.*

В епіцентрі кризи європейської цивілізації. Радянізація українського суспільства: від «диктатури пролетаріату» до «Ленінського кооперативного плану». «Українізація» як прояв піднесення українського суспільства в 20-рр. XX ст. Сталінський тоталітарний режим та його відлуння в Україні. «Суспільство розвинутого соціалізму». Стагнація СРСР, причини і наслідки руйнації держави.

Змістовий модуль 3. *Дослідження і дослідники історії розвитку українського суспільства.*

Тема 8. *Українське суспільство на сучасному етапі: проблеми формування громадянського суспільства.*

Трансформаційні процеси в сучасному українському суспільстві. Роль суспільно-політичної еліти в них.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усьо го	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Вступ. Основні теоретичні поняття і підходи до вивчення історії розвитку суспільства.												
Тема 1. Українське суспільство: етапи становлення, основні характеристики населення, територія розселення.	6	2	-	-	-	4	8	2	-	-	-	6
Тема 2. Походження українського етносу.	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	14	4	2	-	-	8	16	2	-	-	-	14
Змістовий модуль 2. Перебіг та умови націотворчих процесів.												
Тема 3. Етапи становлення українського народу, роль суспільно-політичної еліти в них.	6	2	-	-	-	4	4	-	-	-	-	4
Тема 4. Суспільство Київської та Галицької Русі.	6	2	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 5. Модерна доба в розвитку українського суспільства.	6	2	-	-	-	4	6	2	-	-	-	4
Тема 6. Становлення індустріального суспільства: соціально-економічні перетворення з середини XIX ст. до початку XX ст.	8	2	2	-	-	4	4	-	-	-	-	4
Тема 7. Українське суспільство XX – початку XXI століть.	2	-	-	-	-	2	10	2	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2	28	8	4	-	-	16	28	4	-	-	-	24
Змістовний модуль 3. Дослідження і дослідники історії розвитку українського суспільства.												
Тема 8. Українське суспільство на	18	4	2	-	-	12	16	2	2	-	-	12

<i>сучасному етапі: проблеми формування громадянського суспільства.</i>												
Разом за змістовим модулем 3	18	4	2	-	-	12	16	2	2	-	-	12
Усього годин	60	16	8	-	-	36	60	8	2	-	-	50

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Видатні дослідники української історії. Реферування головних наукових праць, їх концепції.	2	-
2	Становище різних суспільних груп, розмаїття впливів, формування ідентичності в суспільстві України (X-XVIII ст.)	2	-
3	Дослідження історії та суспільних процесів Півдня України протягом XIX – XX ст.	2	-
4	Громадсько-політичні рухи та концепції на теренах України в XX – XXI ст.	2	2
	Разом	8	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Історично-етнографічні регіони України.	4	20
2	Робота над визначеними термінами і поняттями.	6	10
3	Видатні дослідники української історії. Реферування.	16	20
4	Становище різних суспільних груп у суспільстві у X – XVIII ст.	10	4
5	Дослідження історії та суспільних процесів Півдня України протягом XIX – XX ст.	8	12
6	Громадські політичні рухи та ідейні концепції на теренах України в XX – XXI ст.	4	2

Разом	48	64
-------	----	----

7. Методи навчання

Методи навчання: інформаційно-ілюстративний, комунікативно-діалоговий, дослідницький.

Навчальний процес розподіляється на: лекції, консультації, контрольні заходи та семінарські заняття. Форми семінарських занять: індивідуальні повідомлення, обговорення, дискусії, конференції. Візуальна підтримка лекційного матеріалу здійснюється за допомогою мультимедійної техніки. Про методику організації та оцінювання самостійної роботи студентів викладач інформує під час вступної лекції.

Передбачено індивідуальні заняття викладачів зі студентами за розкладом кафедри.

8. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу, враховуючи, що вид контролю – залік, пропонуються такі види оцінювання:

- захист індивідуального завдання на семінарському занятті;
- написання невеликих за обсягом інформаційних повідомлень;
- реферування з коротким викладом змісту обраної студентом наукової монографії;
- підсумкове тестування після вивчення змістових модулів (контроль лекційного матеріалу, матеріалів семінарських занять).

Для діагностики знань використовується рейтингово-преміальна система за 100-бальною шкалою оцінювання. Максимальна кількість балів з кожного виду контролю розподіляється наступним чином:

– самостійна робота, робота на лекціях, поточне оцінювання змістових модулів (тестові модульні контрольні роботи і/або усне опитування)	–	20 балів;
– самостійна робота при підготовці до семінарських занять, участь у них.	–	40 балів;
– підсумковий тест (залік)	–	40 балів
Разом	–	100 балів

Підсумкова оцінка в балах з дисципліни (ПО) розраховується за накопичувальною системою як сума балів, отриманих студентом за змістові модулі (ЗМ), враховуючи оцінки за лекційні та самостійні види занять:

$$ПО = ЗМ1 + ЗМ2 + ЗМ3$$

Кількість балів відповідає оцінці, що наведено нижче у шкалі оцінювання.

При остаточному оцінюванні роботи студентів враховується здатність студента:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- інтерпретувати схеми, графіки, діаграми, рисунки;
- аналізувати і оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень;
- викладати матеріал на папері логічно, послідовно, з дотриманням вимог чинних стандартів.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	10	5	10	5	5	5	15		

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Історія українського суспільства» включає:

- навчальну програму з дисципліни;
- робочу програму з дисципліни;
- конспект лекцій на електронному носії;
- перелік наукової літератури для реферування.

11. Рекомендована література

1. Балущок В.Г. Етногенез українців. – К., 2004. – 231 с.
2. Бойко О.Д. Історія України: Посібник. – К.: Академія, 2001. – 656 с.
3. Валентина Гриценко. Людина і культура. – Київ: Либідь. – 2000. – 364с.
4. Дорошенко Д. Нарис історії України. 2 Ч. – Л., 1991.
5. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX ст. – К.: Генеза, 2000. – 360 с.
6. Гунчак Т. Україна, перша половина XX ст.: Нарис політичної історії. – К.: Либідь, 1993. – 288 с.
7. Єскельчик С. Історія України: становлення сучасної нації. – К.: Laurus, 2011. – 376 с.
8. История Украины: конспект лекций для иностранных студентов. Д.: НГУ, 2016. – 44 с. (електронний варіант в бібліотеці на сайті кафедри).
9. Історія українського суспільства: навчальний посібник / За ред. І.Д. Дудко. – К.: КНЕУ, 2011. – 597 с.
10. Касьянов Г. Україна 1991-2007: нариси новітньої історії. – К.: Наш час, 2008. – 432 с.
11. Костомаров М. Закон божий. Книга буття українського народу. – Київ. – 1991.
12. Кочергін І.О. Україна між Сходом і Заходом: Навчальний посібник. – Д., 2015.–112с.
13. Крип'якевич І.П. Історія України. – Львів: Світ, 1990. – 519 с.
14. Лисяк–Рудницький І. Історичне есе: У 2 томах. – Київ. – 1994.
15. Павло–Роберт Магочій. Ілюстрована історія України. — Видавець: ТОВ «Часопис критика», 2012. – 446 с.
16. Мирослав Попович. Нарис історії культури України. – Київ: АртЕк. 1998. –727 с.
17. Політична історія України / під ред. Швидько Г.К. – Д., НГУ, 2002. – 259 с.
18. Полонська–Василенко Н.О. Історія України. У 2–х томах. – К.: Либідь, 1992.

12. Інформаційні ресурси

- навчальні посібники, що розміщені на сайті кафедри;
- матеріали методичного забезпечення дисципліни, що розміщені на сайті кафедри (сайт: <http://ipt.nmu.org.ua/ua/>, розділ: студентам → бібліотека <http://ipt.nmu.org.ua/ua/student/lib.php>);
- друкований та роздатковий матеріал;

- навчальні посібники, довідники, методичні вказівки з бібліотеки Державного ВНЗ «НГУ»;
- ресурси Інтернет.